

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod«
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESSENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

POMORSKI SPORAZUM PONESREČIL?

Pogajanja v Londonu za trajni pomorski sporazum bodo prekinjena, ako Italija in Anglija ne bosta odobrili francoskih predlogov

Pariz, 21. aprila. Pogajanja za pomorski sporazum med Francijo, Italijo in Anglijo, ki se vrše v Londonu, so prišla v odločilni stadij, ni pa mnogo upanja, da bi prišlo do sporazuma, ker je na eni strani Francija odločno nepopustljiva, na drugi strani pa tudi Anglija in Italija nečeta popuščati. Ta prikrita prestizna politika bo popolnoma onemogočila pomorski sporazum in zdi se, da ne bo prišlo do rešitve pred splošno razorožitveno konferenco.

Vodja francoske delegacije Massigli je prejel včeraj nova navodila. Pred svojim odhodom v London je imel dolgotrajna posvetovanja z ministrskim predsednikom ter zunanjim in mornariškim ministrom. Podrobnosti teh razgovorov niso znane, vendar pa se more iz pisave današnjih listov sklepati, da je malo upanja za sporazum, ker vztraja Francija pri tem, da se ji v do-

bi od 1. 1934 do 1936 dopusti zamenjava starih vojnih ladij z novimi. Če Anglija in Italija na to ne bosta pristali, je smatrati pogajanja v Londonu za definitivno razbita.

London, 21. aprila. Redakcijski odbor za pomorski sporazum je včeraj po kratki seji odgodil svoje delo do povratka francoske delegacije, ki bo dobila nova navodila. Če bodo novi francoski predlogi nesprejemljivi, bodo pogajanja definitivno prekinjena.

Pariz, 21. aprila. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je poročal zunanji minister Briand zelo izčrpno o pomorskih pogajanjih. Ministrski svet je odobril navodila, ki bodo izdana francoskim delegatom za ta pogajanja. Vodja francoske delegacije Massigli je davi zopet odpotoval v London. Med Briandom in tukajšnjim angleškim odpravnikom poslov Campbellom se

je vršil po seji ministrskega sveta razgovor v zvezi s temi pogajanjimi.

London, 21. aprila. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je izjavil zunanji minister Henderson, da so se pojavila v redakcijskem odboru za italijansko-francosko pomorsko pogodbo gotove težave, o katerih se vrše trenutno med zastopniki vlad v njem pogajanja. Henderson je s povdardkom naglasil, da so vesti, po katerih angleška vlada nima interesa, da bi se dela v odboru nadaljevala, popolnoma neresnične.

London, 21. aprila. »Observer« poroča: »Čprav se bo redakcijski odbor jutri ponovno sestel, je popolnoma nemogoče še nadalje prikrivati dejstvo, da je pomorski sporazum nemogoč. Francija je z izjemo onih določb, ki nimajo nikakega vpliva na francoski pomorski gradbeni program, zavrnila vse druge predloge.« V enakem smislu se izražajo tudi vsi ostali angleški listi.

Briandov gospodarski načrt

Vzhodnim agrarnim državam se priznajo ugodnostne carine za izvoz kmetijskih pridelkov, industrijskim državam pa olajša prodaja industrijskih izdelkov

Pariz, 21. aprila. »Echo de Paris« poroča: Iz goste megle, ki obdaja Briandov načrt, se dajo izluščiti naslednji konkretni predlogi:

Briand hoče najprej v tej ali oni obliki zagotoviti dolgoročne kredite in take trgovinske pogodbe, ki bodo omogočile avstrijski industriji večja tržišča. Poljska, Češkoslovaška, Jugoslavija, Rumunija, Madžarska in Bolgarija bodo dobile ugodnostne carine v obliki takih carinskih sporazumov, ki jih bodo jamčili ugodno prodajo agrarnih pridelkov. Na ta način naj bi se preprečilo, da se pridružijo avstrijsko-nemški carinski uniji. Večje evropske indu-

ske države z Nemčijo vred naj bi dobile ugodnosti za izvoz svojih industrijskih izdelkov. Težkoče obstojajo v i te

tem, da bo za tak sporazum potreben pristavek prekomorskih držav, zlasti ameriških Zedinjenih držav in Kanade. Vprašanje je tudi, ali bo hotela Nemčija prostovoljno pristopiti k takemu sporazumu. Pri mednarodni hipotekarni banki, o kateri se ta teden razpravlja v Ženevi, bo ta predlog igral veliko vlogo. Briand je imel zadnje dni dolge konference s poslaniki vseh vpoštev prihajajočih držav.

Ghica ne vstopi v Jorgovo vlado

Bukarešta, 21. aprila. Rumunski poslanik v Rimu Ghica, ki ga je kralj izbral za zunanjega ministra, je iz rodbinskih razlogov odklonil imenovanje. Ministrski predsednik Jorga si med tem prizadeva, da bi ga vse politične stranke dobro sprejele in je v ta namen poslal vsem političnim voditeljem daljša pisma, v katerih izraža posameznim strankam svoje spoštovanje in naglašja, da je njegova vlada zgolj delovna vlada. Njena naloga je le doseči, da bi se razmere v državi zboljšale.

Udržalova čestitka Jorgi

Praga, 21. aprila. h. Rumunski ministrski predsednik Jorga je poslal ministrskemu predsedniku Udržalu brzojavko naslednje vsebine:

Ko mi je kralj poveril predsedstvo delavne vlade, ki naj materialno in moralno dvigne državo, vam hočem zagotoviti najgloblje vdanoost do vaše prijateljske in zavezniške države.

Na to brzojavko je ministrski predsednik Udržal odgovoril naslednje: Zahvaljujem se vam za brzojavko in si dovoljujem izreči vam prisrčne čestitke za visoko odlikovanje, ki ste ga bili deležni. Pri tej priliki vam izražam prisrčno željo, da bi imela vaša častna naloga čim večji uspeh v procvit naše prijateljske in zavezniške Rumunije.

Aretacija belgijskega profesorja v Italiji

Rm, 21. aprila. »Lavoro Fascista« poroča, da je bil pred par dnevi aretiran v Milanu gimnazijski profesor iz Bruslja Moulin. Moulin se je mudil že dalje časa v Italiji ter je baš nameraval odpotovati v inozemstvo, ko so ga aretirali. Osumljen je, da je prenašal pošto med italijanskimi emigranti v inozemstvu in protifašističnimi rovarji v Italiji. Pri njem so baje našli mnogo obtežljivega materiala. V zvezi s tem je bilo aretiranih tudi mnogo italijanskih državljancev. Enaka usoda je doletela tudi prof. Arnalda Possattia, ki je nameraval skupno z Moulinom odpotovati v inozemstvo. Vsi aretiranci so bili izročeni fašističnemu tribunalu v Rimu.

Naraščanje komunizma v Nemčiji

Berlin, 21. aprila. Gospodarska beda širokih slojev, ki s prihajajočo pomladjo samo polagoma popušča, slabi upe za bodočnost, politična zmešnjava v nemškem notranjem življenju in zadnji dogodki v taboru hitlerjevcev predstavljajo zelo dober teren za nemški komunizem, ki v zadnjem času odlično napreduje. Napram lanskega leta se je število nemških komunistov povečalo od 100.000 na 200.000. Zlasti v zadnjem času se čimdalje bolj množijo prijave za vstop v komunistično stranko. Centrala komunistične stranke ugotavlja, da je največji porast članov v mladinski organizaciji. Tudi število članov v revolucionarnih sindikalnih organizacijah je že preseglo četrt milijona. Komunistični pokret postaja ponovno resna nevarnost in vlada bo prisiljena, da ga s primernimi sredstvi omeji, ker bi mogel notranjo zmešnjavo v Nemčiji samo še povečati in privedi državo v zelo neugodno mednarodno položaj.

Promenado nam pohrustajo

Vsa dela za tramvajsko progo po Šelenburgovi ulici morajo biti končana do 5. maja

Ljubljana, 21. aprila

Usoda je neizbežna, naj bo mila ali strašna... In je strašna, kako pa drugače; preljubo promenado nam bodo pohrustali.

Včeraj so torej začeli. Najprej so delavci mahnil s krampi po cestnišnem asfaltu, preljub Šelenburgovo ulico so doslovno slekli ali ogulili, do obisti — od pošte do Knafljeve ulice. To pa še ni bilo najhujše, čeprav so ljudje že močno zmanjevali z glavami... Nekateri so pa bili celo veseli, mislili so namreč, da razbijajo cesto le zaradi tega, da jo bodo končno temeljito zakrpalili in sešili, kar je bilo že nujno potrebno. Pa so se seveda ušli. Stvar je v resnici resna. In čedalje bolj je postajalo proti popoldnev. V začetku se ljudje niso niti mnogo zmenili za masakriranje promenade. Niti tistih ni bilo, ki bi morali stati prvi na branici svojih pravic, tistih, ki so rojeni in rojene pravi za prav le za promenado, ki jim je promenada še več kot pol življenja... Sploh se zdi dokaj čudno, da se ni nihče zaval za promenado, vsaj včeraj ali danes, kot je naša lepa meščanska navada, da se pričemo ujedati in pričakati ob 12. uri. Včasih smo kazali več gorečnosti, ko je šlo za Zvezdo ter smo vsaj to dosegli, da se tam podirajo kostanji sami od sebi. Zal je promenado razjedala enaka usoda, sama od sebe je pričela giniti brez vsakih protestov ter je bila zadnje čase prav za prav kaldrma, četudi je še vedno služila za korzo naših nadebudnih mladini kot eliti za damske in modne revije in ne v najmanjši meri za razne sportne namene. Ta majhni prostor smo pač vsi ljubili neizmerno, zato ni čuda, da je bil za našo veliko ljubezen prenahejen. No, in zdaj si jo bo osvojil popolnoma zase — tramvaj. Izpodrinil nas je ta zeleni vrag, ki je še bolj zelen kot naša zavist.

Sicer pa o zavisti prav za prav nismo niti upravičeni govoriti. Pomislite, včeraj popoldne je zarenfal in zabučal na promenadi kompresor kot lačna zver, srce pa doslej

očividno še nikomur ni počilo. Zarezgetali so sekači kompresorja kot strašni apokaliptični konjčki — promenadi so pričeli drobiti i drob, betonsko podlago za asfaltno površje. Ljudi je bilo čedalje več, toda do besede niso prišli, hrup je bil presilen in preveč strašen, beton se je pa drobil kot sir, drobci so se kar prašili izpod sekačev ter odletavali daleč okoli. Vozovni promet je bil že jutraj ustavljen po Šelenburgovi ulici, odvažali so le material razbitega cestišča in dovažali gramoz. Zaradi tega pa ni imel stražnik, ki dirigira promet pred pošto nič manj opravka, okoli delavcev se je zgrnilo toliko ljudi, da bi jih skoraj zadušili. Treba jih je bilo seveda odganjati v njih interesu, sicer bi marsikdo oslepel, dovolj je pa že, če oglušti. In oglušilo jih bo gotovo precej, saj se mnogi ne morejo ločiti od tako zanimivega prizora in zgodovinskega dogodka — hruštanja promenade, hrup je pa strašen.

S sekanjem betonskega tlaka so začeli pri pošti z dvema sekačema, kot rečeno, na pogon kompresorja. Kompresor je popolnoma nov in ga je posodila Stavbni družbi mestna občina. Vsa dela pa izvršuje Stavbna družba in morajo biti gotova do 5. maja. Zato jih morajo tudi zelo forsirati. Kanalizacijsko bodo izpeljali delavci mestnega cestnega nadzorstva, delali bosta dve skupini in najbrž tudi ponoči. Ko bodo gotova kanalizacijska dela, bodo takoj zbetonirali betonski tlak, na katerega bodo potem položene tramvajске tirnice. Z lesenimi kockami bodo po cestišče tlakovali seveda nazadnje, ko bodo že izpeljani tiri. Po vsem tem bo Šelenburgova ulica morda še nekaj dni promenada, če ne bo tramvaj pričel takoj voziti po končanih delih. Potem pa nikdar več.

Kompresor neusmiljeno hrusta, smolči je pohrustal promenado skoraj že do Knafljeve ulice, davi ga pa ni bilo več. Kar čez noč je nekam izginil, menda je šel malo počivat. Ljubljanski firbec je bil pa davi ob vsa užitek.

Sovjetski agitatorji v Španiji

Varšava, 21. aprila. AA. Iz Moskve so prispeli s poslednjimi vlaki večje skupine komunističnih agitatorjev, ki potujejo v Španijo. Med njimi je tudi izvršilni odbor španskega oddelka komunistične internacionale. Predsednik tega odbora je izjavil novinarjem, da se nahaja Španija pred komunistično revolucijo. Federativni značaj nove španske republike bo pospešil čisto krvno proletarsko revolucijo.

Portugalska naroča vojne ladje

London, 21. aprila. AA. Na seji spodnje zbornice je zunanji minister Henderson rekel, da so uporniki še vedno gospodarji položaja na Madeiru. Angleška križarka »London« bo zato še nadalje ostala v Funchalu in ščitila interese angleških državljancev.

Rim, 21. aprila. AA. Portugalska vlada je naročila v italijanskih ladjedelnicah pet vojnih ladij. Naročila predstavljajo skoro polovico novega mornariškega načrta Portugalske. Po tem načrtu bo Portugalska zgradila štiri torpedovke, 4 izvišniške ladje, dve podmornici in ladjo za letala.

Revolucija v Hondurasu

Newyork, 21. aprila. Zaradi revolucionarnega pokreta je bilo v državi Honduras proglašeno obsedeno stanje. Odrejena je eplošna mobilizacija.

Washington, 21. aprila. s. Razen križarke »Memphis«, ki je dobila nalog, naj se pri zaščiti življenja in lastnine Američanov omeji na obalna mesta, sta odšli včeraj še dve križarki in matična ladja za letala iz luke Guatanamano na Kubi v Honduras in Nicaraguo.

Washington, 21. aprila. AA. Revolucionarji v Hondurasu prodirajo proti mestu Progreso in proti glavnim pristaniščem: Lacieba, Tela, Trujillo in Puerto Cortez. Zedržene države so poslale v Honduras tri križarke, da zaščitijo interese inozemcev, ki pa za enkrat niso v nevarnosti. Revolucionarje vodi general Gregorio Furera.

Kongres bančnih uradnikov

Beograd, 21. aprila. AA. 24. in 25. maja se bo vršil v Splitu kongres bančnih uradnikov.

Gospodarska vojna med Rusijo in Kanado

Moskva, 21. aprila. Med Sovjetsko Rusijo in Kanado je izbruhnila gospodarska vojna. Sovjetska vlada je na prepoved uvoza ruskega blaga v Kanado odgovorila s splošnim bojkotom kanadskega blaga. Kanadske ladje v bodoče ne bodo smele voziti po ruskih vodah, niti pristajati v ruskih pristaniščih.

Poplave v Franciji

Pariz, 21. aprila. AA. Zaradi dolgotrajnega deževja so reke zelo narastle. Pri St. Denisu v bližini Pariza so popustili nasipi prekopa Ourcq. St. Denis in nekatera pariška predmestja so v veliki nevarnosti, da jih poplavi povodenj. Gasilci in vojniki skušajo popraviti nasip. Povodenj prodira proti St. Denisu.

Nedeljske filmske predstave v Angliji

London, 21. aprila. Notranjega ministra Clynesa so v spodnji zbornici interpellirali, ali bi bil pripravljen dovoliti sedaj voditelju ruske revolucije Levu Trockemu bivanje v Angliji. Clynes je odgovoril na vprašanje negativno.

V spodnji zbornici se je nato v drugem čitanju razpravljalo o zakonskem osnutku vlade, ki bo dovoljeval predvajanje filmov ob nedeljah in ki je izzval v verskih krogih precejšen odpor. Zbornica je sprejela ta zakonski načrt z 258 glasovi proti 210.

Izdatki za kino v ČSR

Praga, 21. aprila. Ob koncu lanskega leta je imela Češkoslovaška 1817 kinomator grafov. Poset cemo skupno na 50 milijonov oseb na leto, kar pomeni, da se izda na leto okoli 150 milijonov Kč za vstopnice, ako se smatra, da je ena vstopnica veljala povprečno 3 Kč.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize. Amsterdam 22.845, Berlin 13.535 — 13.565 (13.54), Brusel 7.908, Budimpešta 9.917, Curih 1093.80 — 1096.80 (1095.3), Dunaj 798.05 — 801.05 (799.55), London 276.35, Newyork 56.765, Pariz 222.38, Praga 168.06 — 168.86 (168.46), Trst 297.62.

INOZEMSKA BORZE
Curih: Beograd 9.1280, Pariz 20.8025, London 26.23, New York 519.275, Brusel 72.175, Milan 27.1875, Madrid 51.25, Amsterdam 208.575, Berlin 123.61, Dunaj 73.—, Sofija 3.76, Praga 15.38, Varšava 58.20, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.065.

Zagrebski Kürten pred sodiščem

Slikarski pomočnik Žimbek, ki je umoril 14-letno dekle, pravi, da se ničesar ne spominja

Zagreb, 21. aprila. Včeraj se je vršila pred kazenskim senatom zagrebskega sodišča uprav kurtenovsko senzacionalna razprava. 28-letni slikarski mojster Slavko Žimbek, rodom iz Zagorja, se je zagovarjal zaradi umora 14-letne Ivke Vrkljanove. Žimbek je pričakal 12. februarja t. l. ob pol 12. popoldne na vogalu Markičeve ulice deklico ter ji prizadel z nožem 11 vbodiljev. Na policiji in pri preiskovalnem sodniku je Žimbek trdil, da je storil zločin iz osvete, ker mu njen oče ni izplačal celega zaslužnega zneska za neka slikarska dela. Na včerajšnji razpravi pa je Slavko Žimbek ali simuliral ali pa ga je res zapustil razum, ker je trdil, da absolutno ničesar ne ve, da bi bil koga usmrtil. Spominja se samo, da se je znašel na policiji in da so mu tamkaj nekaj govorili o usmrčenem dekletu. Nič pa mu ni znano, da bi bil to on storil ali pa da bi bil kaj takega hotel storiti. Tekom dopoldneva so bile zaslišane priče ter je sofer nekega avtobusa, ki se je kritični čas nahajal v bližini vogala Markičeve ulice, izpovedal, da je videl v daljavi 30 metrov, kako kleči neka deklica pred moškim, ki jo udarja.

Šele ko je prišel avtobus docela blizu, je sofer z grozo opazil, da ne udarja neznanec s palico, temveč z bodalom, ki ga neprenehoma zabada deklici v pleča. Vrkljanova je imela raztrgana vsa pljuča. Ko je sofer skočil proti napadalcu, je ta pobegnil, soferju pa ni preostalo drugega, nego da je pobral deklico in jo odnesel v avto. Šele tu je opazil, da je nož še vedno zaboden v hrbtu deklice in ga je šele on izvel. Deklica je v bolnici še spoznala svojega očeta Antona Vrkljana ter mu rekla: »Bolje, tata, da je mene, nego tebe, kaj bi bilo potem iz nas vseh, da je tebe!« To je rekla s slabotnim glasom in takoj nato umrla. Druge priče so res potrdile, da je Žimbek nekoliko slaboumen, da se je napram ljudem neobičajno obnašal in vsakemu grozil. Cesto je padal v nezavest in tožil o glavobolu in trpel na fiksnih idejah, da ga nekdo preganja. To je potrdila tudi njegova žena, ki je živela z Žimbekom dve leti in ga baš zbog tega zapustila, ker je bilo življenje z njim neznošno.

Razprava se bo še nadaljevala in bodo psihijatri bržkone Žimbeka vzeli še na nadaljnje opazovanje v bolnico.

Smrt nemškega znanstvenika

Berlin, 21. aprila. g. Znani nemški raziskovalec Azije prof. Trinker, ki se je pred 14 dnevi hudo ponesrečil pri avtomobilskem karambolu, je v nedeljo v bolnici v Bremerhavnu podlegel hudim poškodbam.

Poostreitev kontrole na italijanski meji

Zeneva, 21. aprila. List »Suisse« poroča, da so italijanski obmejni organi prejeli navodila, da naj poostreje kontrolo inozemcev, ki potujejo v državo. Poostreitev obmejne kontrole je baje v zvezi z dejstvom, da so v nekem vagonu premoaga, ki je bil namenjen v Turin, nedavno našli precej orožja.

Objava tajne pogodbe Mussolinija in Primo de Rivero

Pariz, 21. aprila. »Populaire« poroča, da bo v kratkem objavljena tajna pogodba, ki je bila sklenjena med Mussolinijem in Primo de Rivero.

Muslimani proti nasilstvom v Tripolisu

London, 21. aprila. AA. Iz Jeruzalema poročajo, da je po časopisnih vesteh vrhovni muslimanski svet proučil vprašanje slabega postopanja Italijanov za muslimani v Tripolisu. Delegat tripolitskih muslimanov, ki se mudi v Jeruzalemu, je vložil protest pri italijanskem konzulatu v Jeruzalemu proti temu postopanju.

Nezgoda angleškega poštnege zrakoplova

Sidney, 21. aprila. s. Po brezlični vesti iz Porta Darwina se je danes popoldne pri Cospangu na otoku Timor ponesrečil prvi poštni zrakoplov »City of Cairo« zračne zveze med Anglijo in Avstralijo. Vsi potniki in pošta so rešeni. Zrakoplov je močno poškodovan.

Parlamentarne volitve v Egiptu

London, 21. aprila. Parlamentarne volitve v Egiptu se prično 17. maja in bodo zaključene 3. junija. Nova zbornica se sestane 25. junija.

Ljubljanski peki pred sodiščem

Nadaljevanje in zaključek obravnave — Pri nas smo
bolj papeški kot je papež sam

Ljubljana, 21. aprila.

Ob 13. prekinjena razprava se je nadaljevala ob 15. z zaslišavanjem posameznikov. Iz večine so obtoženi predložili svoje kalkulacije in tudi račune za moko. Zaslišavanje vsakega posameznika je bilo sicer zelo kratko, saj so bili vprašani le zaradi sestanka pri Mraku, in koliko speče vsak kruha na dan ter koliko moke zanj porabi, vendar se je po razpravi vlekla zelo počasi, da so se poslušalci, ki so med seboj pogrešali zastopnike mestnega tržnega odseka in kvasnega kartela, skrajno dolgočasil.

Po zaslišanju obtožencev, ki jih je pa več ostalo doma, sta izvedenca g. Stergar iz Maribora in g. Jenko iz Ljubljane, ki je prišel dopolne k razpravi na predlog zagovornika dr. Lapajnete, predlagala, naj sodišče zahteva račune od posameznikov, da iz njih ugotovi točen dobiček, na kar je sodnik preložil razpravo po členih 8 in 9 zakona o pobijanju draginje ter razpravljati dalje samo po prestopku § 382.

Sodnik je prečital razne navedbe banske uprave, ki se tičejo cen kruha, zlasti banovinsko naredbo, ki jim obtožnica očita, da so jo prekršili, razen tega pa tudi razna poročila mestnega načelnika banski upravi, cenik zadruge z dne 11. februarja 1931, ki so z njim od banovine znižane cene peki zopet zvišali, posebno zanimiv je bil pa dopis banske uprave mestnemu načelniku, češ, da pekovski zadruga hujša k organiziranemu odporu.

Nato je bil zaslišan predsednik zadruge g. Mežnarčič, ki je izjavil, da ni sam izdal novega cenika temveč da je bil sklenjen soglasno na odborovi seji predvsem zaradi pritožb članov, da pri tako nizkih cenah ne morejo shajati in jim preči gospodarski polom. Nov cenik je bil sporocen tudi mestni občini, kakor je sploh zadruge pošiljala vse svoje cenike mestni občini in članom že od 1. 1922. vendar pa na to vloga zadruge od občine ni dobila nobenega odgovora. Kar se tiče obtožnega Stariča iz Slomškove ulice, pravi predsednik zadruge, da se že pet let ni udeleževal odborovega delovanja. Po tej ugotovitvi je prečital sodnik poročilo mestnega načelnika, da Starič prodaja kruh po določenih cenah in je bil le zapeljan od pekovske zadruge, da je prišel kruh prodajati po višji ceni, zato ga pa banski upravi predlagala kot pričo proti svojim stanovskim tovaršem in za informatorja v tej zadevi.

O Proseni Ivanu iz Kamniške ulice sporoča mestno račevstvo sodišču, da je prodajal kruh po določenih cenah in predlagala, da se ustavi postopanje proti njemu. Uprava policije sporoča sodišču, da je obtoženi Schwarz Josip le poslovođa pri Bončarju na Sv. Petra cesti, kar g. Bončar tudi potrjuje in prevzema vso odgovornost.

Zagovornik dr. Lapajne predlagal, naj se razpravi radi prestopka § 88 preloži, ker so potrebne poizvedbe pri banski upravi, kako je treba razlagati drugi odstavek banske naredbe, da se bodo cene ravnale po dnevnem kurzu moke na zagrebški borzi, dalje poizvedbe pri ZTOI, da ni bila pozvana dati svojega mišljenja glede maksimiranja cen in končno poizvedbe o usodi rekurza na ministrstvo notranjih zadev, ker pekovski zadruge še vedno ni znana rešitev vlozene pritožbe. Dr. Zirovnik, zagovornik g. Gabrijele Žužek, in dr. Lulig, zagovornik Stariča, se pridružita predlogom dr. Lapajnete, a sodnik zavrne vse predloge kot nepotrebne ter prečita kazenske liste obtožencev, iz katerih je razvidno, da so obtoženi pekovski mojstri skoro brez izjeme neoporečni, pisma o njih glasu pa dokazujejo, da so vsi na najboljšem glasu. S tem sklene sodnik dokazovanje, državni tožilec pa predlagal obsodbo.

Zagovornik dr. Lapajne obsodbo in temeljito pobija obtožbo in se predvsem bavi s pravno osnovo banske naredbe, ki se v smislu § 382 ima štiti le tedaj, če je bila izdana v okviru obstoječih zakonov. Ker se ta naredba naslanja na zakon o pobijanju draginje, ki pa ne daje pravice političnim oblastem maksimirati cen, smatra, da naredba nima zakonske osnove. Tudi se banska naredba neutemeljeno opira na § 65 in 66 o občinski upravi, katere določbe so le teoretičnega značaja, ki naj usmerjajo delovanje političnih uprav. Četudi se banska naredba ne opira na § 51 obrtnega reda, bi banska uprava lahko maksimirala cene na podlagi te določbe, toda le za posamezne občine, v izjemnih slučajih, namreč v času vojne, lakote, nemirov itd. Če bi se pa tudi bansko naredbo smatralo za na zakon osnovano, obdolženci niso kaznjivi, če dokažejo, da jim preči gospodarski polom. Po § 25 kazenskega zakonika se namreč ne more kaznovati krivcev, ki s kaznivim dejanjem odvrnejo pretečo nevarnost za življenje ali imovino. Ker pa sodišče trditve pekov, da bi prodajali po banski naredbi kruh v izgubo, še ni ugotovilo, predlagal zagovornik, naj se razprava preloži do razsode po zakonu o pobijanju draginje. Končno smatra zagovornik, da peki sploh niso kršili banske naredbe, ker so se držali ključa glede cene, odrejane v drugem odstavku naredbe.

Dr. Zirovnik kot zastopnik gospe Gabrijele Žužek se pridružuje izvajanjem prvega branila in smatra, da je banska naredba neveljavna tudi zaradi tega, ker krši princip enakopravnosti državljanov, ko je vendar notorično, da prodajajo peki kruh v Zagrebu, Beogradu in drugih mestih z dovoljenjem državnih oblasti dražje, kot to zahteva naredba v dravski banovini. Sicer smo pa pri nas bolj papeški, kakor je papež sam pri tolmačenju raznih navedb in zakonov ter naše oblasti obsojajo vse prestogo.

Spominja se primera, ko so preganjale oblasti De Schiavo iz Kolodvorske ulice in mu zaplenile celo zlatnike, ki jih je prinesel. V Beogradu so pa razsodebno na kratko razveljavili, a revež prebolel kri-

vice ni mogel prestat in je umrl. V drugem primeru so naše oblasti preganjale kmete in trgovce zaradi prodajanja krompirja po 5 kron. Minister prehrane pa, ko je to izvedel, je samo dejal, da ves krompir prav rad plača po 7 Din. Treba je torej počakati rešitve pritožbe pekovske zadruge, ker ministrstvo sodi gotovo bolj milo, kakor sodimo v Ljubljani. Tako tudi v Beogradu ni nikjer cen v izlozih in še nikdar ni bil nikdo kaznovan, če jih ni imel. V današnjem primeru pa hoče oblast uničiti kar cel stan.

Dr. Lulig, zagovornik obtožnega Stariča, se pridružuje izvajanjem svojih predgovornikov in posebno opozarja sodnika na to, da je izdalo ministrstvo samo splošna navodila banskim upravam, v katerih opozarja, da se gibljejo cene za bel kruh v višini 6 Din, za črni pa 5 Din in da je banska naredba prekoračila pooblastilo ministrstva, ker so bile cene v dravski banovini še itak nižje kakor v drugih delih naše države. Nadalje razlaga, da njegov klient sploh ne more biti kaznovan, ker je prodajal kruh v dobri veri po ceniku zadruge in bi bil drugače kaznovan po obrtnem redu, kakor hitro pa je izvedel za stališče mestnega načelnika, je takoj točno izpolnjeval naredbo. Sicer pa smatra, da banska uprava sama ne zahteva kaznovanja po § 382, ker je izročila peke sodišču samo zaradi navijanja cen.

Po govornih zagovornikov je proglasil sodnik naslednjo sodbo: Mežnarčič in Bizjak sta obsojena na 2400 Din ali 24 dni, vsi ostali ljubljanski peki razen nižje navedenih pa na 840 Din ali 10 dni. Starič in Novak Franciška na 120 Din ali dva dni, Arbi in Markič pa na 180 Din ali tri dni. Vsi so obsojeni pogojno na eno leto, to je, da jim ni treba plačati kazni, če tekom leta ne bodo obsojeni zopet zaradi istega prestopka, le Markič in Arbi nista obsojena pogojno, ker sta izgubila dobroto pogojne obsodbe. Vsi zagovorniki prijavijo priziv in zahtevajo prepis obsodbe. Obsojeni so sprejeli obsodbo popolnoma mirno, zaupajoč v svojo mirno vest.

Konec razprave je bilo ob 18. in vsa Ljubljana je govorila in razpravljala o obsodbi pekovskih mojstrov.

Prva posledica sodbe je znižanje cen in poslabšanje kvalitete kruha.

O novem smetarskem vozu

»Slovenec« z dne 15. t. m. je priobčil članek o novem vozu, katerega je ljubljanska mestna občina pustila napraviti kot že tretjega na občinski mestni pristavi. Ta voz se je tam delal približno devet mesecev, morda tudi kak mesec več, delal so ga na 3 do 4 delavci poleg drugega dela za pristavo. Voz je po mestnih računih stal ca 24.000 Din in naj bodo v tej vsoti zapadela za ves ta čas plače delavcev, stroški za material, obraba orodja, najemina za delavnice, davščine itd. Marsikdo mora o tem dvomiti, ker pa hočejo prikazati ta tretji na pristavi izdelani voz kot tehniško popolnost in nadkriliti po meni leta 1929 konstruiran smetarski voz, sem primoran podati nekaj strokovnega pojasnila o tem novem mestnem vozilu.

Popolna lajška napaka je, ker je novi voz obremenjen samo na zadnja dva kolesa in sta prva dva brez predvidene obtežbe, za katero sta bila zgrajena. Zato se bo zadnji konec voza vedno udiral na mehkešem terenu. Da bi se prostornina, ki je podana s kolesnim razstojem, racionalno izrabila, se niti mislilo ni, še manj pa na obliko, ter je voz vse preje ko lep. Konstrukcija naprave, ki služi za iztesnanje smeti v voz, je popolnoma zgrešena in sicer zato, ker se mora vsak zaboj privzdigniti, da ga obrne v aparat. To je zelo utrudljivo za delavca in se tudi s tem premetavanjem zabojki hitro razbijejo. Kako hermetično je ta naprava pri novem vozu med stresenjem smeti v voz zaprta, naj pa pasanti sami presodijo, če bodo šli med prazenjem zabojkov mimo novega voza.

Običajno se s pobiranimi hišnimi smetmi zasipavajo jame na travnikih in jarki ob cestah. Da je zasipanje mogoče, se mora z vozom pripeljati tako, da je jama ali jarek tik ob strani voza, naka se prazni na levo ali na desno stran. Novi voz se pa odpira in prazni samo na zadnji strani tako, kakor so bili narejeni vozovi za to rabo pred 30 do 40 leti. Sedaj se napravljajo skoraj vsi vozovi, razen specialnih, z napravo, ki omogoča stresanje na obe strani, kakor se to vidi pri modernih Turkovih in Dukičevih avtomobilih. Ako se s nov stresal, se jo odhaja vedno na pot, po kateri se je pripeljal z vozom, torej, če bi se hotelo zasipati jama ali jarek, se mora peljati z vozom preko jam in jarkov, da zadnji konec voza stresa smeti v nje. Zaradi te pogrube pri novem mestnem vozu mora delavec smeti še enkrat z lopato odmetati s ceste v jarko ali jame. Zato lahko trdimo, da je ta novi smetarski voz lajški konstrukcijski izdelek in kakor je razbrati iz »Slovenčevega« članka, je pri njegovi izdelavi igrala zavist proti mojemu vozu tudi svojo vlogo.

Kakšna napredna pridobitev je pa avtomobil za pobiranje smeti, se razvidi iz naslednje kalkulacije. Avto vozi med vsem pobiranjem smeti s prvo prestavo, ki rabi trikrat več bencina, kakor pri normalni vožnji avtomobila. Torej stane ta pogon ca 400% več, kot konjska vprega. In, ali naj se motor avtomobila pred vsako vožjo med prazenjem zabojkov ustavi? Pa draga nabava voza, vzdrževanje poleg smetarja še šoferja in draga popravila? Davkoplačevalci se vam bodo lepo zahvalili za take modernizacije.

A. Kunstler

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Velika noč na Triglavu

Odgovor oskrbnika Staničeve koč na zloben napad
»velikonočnega smučarja«

Pod tem naslovom so neki »velikonočni smučarji« priobčili v »Slov. Narod« osnovan, slonameren napad na SPD odnosno oskrbnike koč v Triglavskem pogorju. Morda se je pisec zavedal, da piše neresnico, ker se ni upal podpisati. Upam pa, da se bo kljub temu našla možnost, da se klevete izpodbijajo. Pisec se je zlasti obregnil ob Staničovo koč in ji je skušal čim največ škodovati na dobrem imenu. Da javnost ne bo imela napačnega mnenja, naj mi bo dovoljeno nekaj stvarnih ugotovitev.

Staničeva koč poleti in pozimi (v času oskrbe) ni nikak priviligirana vila, temveč vsakemu poštenemu planincu primerno zavetje. Članom SPD nikoli njih pravice niso bile kraten.

Če pa se zgodi, da so vse postelje že zasedene, a bližnja Kredarica ima še prostora, je, mislim, popolnoma na mestu in v redu, če se izletnikom-planincem nasvetuje, naj se še malo potrudijo, če reflektirajo na primerno prenočišče.

Ne vem, kdo naj bi bili ti »privilegirani« krogi. V tečaju, ki se vrše na Staničevi koči, se lahko priklasi vsakdo brez izjeme; tudi vsem drugim smučarjem in turistom se ne gleda na njihov položaj, postreže enako in po vrstnem redu. Ravno za praznike je bila koč polna smučarjev iz vseh slojev in vendar je ves čas med njimi vladala popolna harmonija in pravo tovariško razpoloženje.

Tudi je laž, da je moral brez izjeme vsakdo plačati 20 Din za prenočišče, pa naj se je stiskal v mrzlem skupnem ležišču, ali pa je spal v topli sobi na mehki postelji. Baš sobice so hladnejše in nekurjene; kurjeno pa je bilo spodnje skupno ležišče, ki ima prav take postelje kot v sobah. Sicer pa so v tem skupnem ležišču bili razmeščeni udeleženci tečaja. V drugem skupnem ležišču pa je znašala prenočišna le 10 Din. Da se more javnost uveriti o pravilnosti mojih navedb, podajam v naslednjem pregled cen, kakor so se računale o veliki noči na Staničevi koči in primerjajo z letnimi cenami: Prenočnina je bila enaka kot navadno za člane SPD, nečlane SPD in dogovornih društev (HPD, OEAV, itd) sploh ni bilo v tem času v koči. Dnevna oskrba

Polemika o rudarskem pozdravu

V nekem listu je nekdo nedavno priporočil rudarjem opustiti nemški »Glück auf!«, ki se še sam pa tje sliši, ter rabiti namesto njega slovenski pozdrav: Uspešno bilo! Na to je odvrnil dr. Ivo Šorli, da je ta pozdrav neprimeren in je priporočal »srečno«, na kar je prvotni dopisnik zopet reagiral, češ: »srečno« je splošen slovenski pozdrav, rudarski pozdrav pa mora biti tipičen. Končno se je ing. Rudolf zavzel za sokolski »Zdravo« s pripombo, da bodo o tem, ali »uspešno bilo«, »srečno« ali »zdravo« odločili rudarji sami. Naj torej pove še rudar svoje mnenje!

»Glück auf!« je zato postal tudi pri Slovanih tako priljubljen, ker je specijelno rudarski pozdrav, je torej tipičen za rudarje. Kakor ruder Nemec ne bo rabil »Allheil«, tako kolezar Nemec ne more rabiti »Glück auf!« Slovenski »srečno« ni tipičen pozdrav, ker ga rabijo vsi v splošnem, slovenski »zdravo« je tipično telovadski pozdrav in ni primeren za naš rudarski namen. »Srečno« kot posnetek za »Glück auf!« je germanizem.

Da bi »uspešno bilo« ne bil primeren zato, ker rudarju ni merodajen (?) uspeh, temveč sreča, kakor misli g. Rudolf, je napačno; ravno po uspehu hodimo v rudnik, in brez uspehov tudi sreče ni. Rudarji so se že koncem XIX. stoletja poprijeli slov. rudarskih pesmi, zlasti fajgljevih Jamskih odmevov, ker sta pisatelj in skladatelj rudarska ter sta rudarski smisel pravilno zadel. Ker je torej »srečno« splošno slovenski, a »zdravo« tipično telovadski pozdrav, so rudarji pravo zadeli, oprijemši se pozdrava »uspešno bilo«, ki ga drugi sloji ne poznajo in ne rabijo.

»Jamske odmeve«, v katerih je ta pozdrav, smo peli in pojmujemo rudarji ne samo doma, temveč tudi v tujini (Francija, Nemčija, Holandska) in pri tem naj ostane! »Srečno« in »zdravo« so uvedle razne pisarne, da je nastala nepotrebna zmeda, nič drugega!

Rudar-pesnik.

Submarina

Katastrofa podmornice S. U. 44
(K jutrišnji premieri najnovejšega zvočnega filma ZKD v Eltineu kinu Matica.)
S. O. S!
S. O. S!
S. O. S!!!

400 m globoko v morju. Brez pomoči. Brez nade na življenje, brez lakirne upanja. Peščica ljudi, pogumnih mornarjev, v trpljenju in težki boji, polnagih teles. Odrasla peščica ljudi, od zraka in luči. V atmosferi, ki moji na blaznost. Ujetniki morja v potopljeni podmornici, ki čakajo na odrešenje. V grozi, nepopniam smrtne strahu so onemlele njihove duše. Tako odrezani od vsega, v votlem in tesnem jeklenem trebuhu potopljene podmornice, obdani od ogromnih vodnih mas, elementa, ki počasi ubija, jemlje človeku zavest in mu obeta neizbežen konec.

Samo ena je misel v njih. Pozabljene so vse žalitve, tede, srce, duša streme le za enim v tej grozi in težki atmosferi: živeti.

Mal šum, čisto neznamen, trkanje na jeklo, vzbudi vero. Rešitev?

za udeležencem tečaja je bila 70 z instrukcijo vred, za ostale 80 Din, vse s tem namenom, da bi se omogočila udeležba najširšim krogom. — Toliko stane penzijo v naših zimskih letovistiših v dolini ob železnici, a tu je 2332 m visoko in 8 ur oddaljeno od železniške postaje! V ostalem pa so bile koč oskrbovane tako kot poleti in po istih cenah. Vsakdo je lahko izhajal po svojih gmotnih razmerah in manj situirani gostje niso bili prav nič drugače postreženi kot oni, ki so v ugodnejšem gmotnem položaju.

Koč pa SPD ni oddalo nobenemu privatniku v last, kot zlobno trdi pisec, temveč so tudi sedaj oskrbovane le pod gotovimi pogoji.

S kakšnimi težkočami je združeno oskrbovanje koč v Triglavskem pogorju v zimskem času, pa ni mogoče tu pojasnjevati, misli pa si to lahko vsakdo, kdor je že bil v takem času tu gori.

Po mojem mnenju so vsi oskrbniki v polni meri storili svojo dolžnost, v kolikor so dane prilike dopuščale. To ugotoviti odboru SPD ne bo težko. Za vreme, kakršno si je želel ta »velikonočni smučar«, pa oskrbniki ne morejo biti odgovorni. Snega in solca se je našlo lahko po okusu. Na ledeniku in okoli Kredarice je bilo malo trdo in spihano. Pri Staničevi koči je bil sneg mehkejši. Prav lep je bil na Velem polju. Okoli Sedmerih jezer pa je bilo še dosti pršica. Tako naj ta neza dovoljenj prime sebe za nos, če si je slabo izbral.

Seveda se bo kdo našel, ki mu ni ljubo, da se koč v redu oskrbujejo, so tudi taki, ki bi jim bil morda vhod v koč skozi dimnik ali razbito okno ljubši kot skozi odprta vrata in inventar (mize in stoli) ljubše kurivo nego s trdom nabavljena drva.

Cisto pravilno naj se odbor SPD za stvar zavzame in jo preišče. Po zaslugi pa naj zavzame tudi stališče proti takemu svojemu »članu«, ki skuša neopravičeno blati tako SPD kot njegove oskrbnike, ki v najtežjih razmerah pošteno vrše svojo službo.

Janez Bitenc

oskrbnik Staničeve koč.

Z zunanega sveta, kakor dobri bog, pride potapljač, ki prinasa življenje...

Izmed mnogih vojaških, posebno pomorskih filmov, doslej še nismo videli tako dramsko močnega in umetniško dovršenega filma kot je »Submarina«. Režiser kakor tudi igralci so svoje naloge izborni pogodili, zlasti pa briljirajo zvočni momenti, ki dajejo delu sijajen in izborni efektini uspeh.

V glavnih vlogah tega lepega filma nastopajo Victor Ma Laglen, Ralph Graves ob sodelovanju brodojca Združenih držav Severne Amerike.

Premiera bo jutri v Eltineu kinu Matiel ob znižanih ljudskih cenah ob 14.30.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in buri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

Iz gledališke pisarne

DRAMA.
Finžgarjevo narodno igranje »Divji lovec« ponovi ljubljanska drama v sredo dne 22. t. m. v premijerski zasedbi za abonma reda E.

Dve premijeri v ljubljanski drami. Se ta mesec bosta v naši drami dve premijeri in sicer najprvo premijera misterija o življenju in smrti bogatstva »Slehernik«, ki ga je priredil za naš oder Oton Župančič. Za tem pa bo premijera troje-janske igre »X, Y, Z«. Slehernika režira višji režiser g. prof. Šest, X, Y, Z pa režiser Milan Skrbinskič.

OPERA.
Drevi se ponovi uspeša Charpentierjeva opera »Luiza« z gospo Zlato Gungjenac-Gavella v naslovni partiji. Vprizoritev se zlasti odlikuje po lepi melodioznosti glasbi, verjetni vsebini ter izvrstni izvedbi. V večjih partijah nastopijo g. Španova in g. Gostič, Primožič in Sancin. Dirigent ravnatelj Polič. Predstava je za red D.

Jutri se ponovi Rimski - Korzakova opera »Snežurčica«. Naslovno partijo poje ga. Ribičeva, sodelujejo gđc. Majdičeva Španova, gg. Primožič, Sancin, Zupan in dr. Delo je izvrstno pripravljeno ter splošno ugajala radi originalne inscenacije, lepe glasbe in pravilne vsebine. Dirigent g. Neffat, režiser g. Primožič. Predstava je za abonma C.

NOGAVICE, ŽIGOM

Kluc
Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 21. aprila 1931, katoličani: Anzelm, pravoslavni: 8. aprila, Dragomira.

DANASNJE PRIREDITVE

Drama: zaprt.
Opera: Luiza. D.
Kino Matica: Sin planin.
Kino Ideal: Tarzan.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarič, Sv. Jakoba trg.

Kam pride

NANETA?

ODGOVOR JUTRI NA TEM MESTU!

Iz policijske kronike

Ljubljana, 21. aprila.

Kronika je bila danes precej pestra in zanimiva. Kakor običajno, je bilo policijskih prijavljenih več tatvin in surov napad, iz Gradaščice so pa davi potegnili neznanu utopljeno. Zanimiva je tudi vest, da se bo danes vršila obdukcija trupla pokojne Bizjakove.

Utopljena v Gradaščici.

Raznašalka časopisov Marija Habičeva, stanujoča v baraki na Cesti dveh cesarjev, je danes kakor običajno že zgodaj jutraj odšla z doma. Ko je prišla po Zeljarski ulici do Gradaščice, je kakih 20 m od brvi opazila, da leži v vodi neznan ženska. Habičeva je odšla na trnovo stražnico, kjer je obvestila redarje. Utopljeno so potegnili iz vode in pozvali policijskega zdravnika dr. Avramoviča. Truplo neznanke, katere identitete še niso ugotovili, so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Obdukcija trupla.

Včeraj smo poročali, da je v soboto zvečer nenadne smrti umrla 30letna delavčeva žena Marija Bizjakova in da je policija uvedla preiskavo, ker so se razširile vesti, da je utegnila biti zastrupljena. Policija je včeraj preiskavo zaključila in je danes vse spise izročila državnemu pravdnistvu. Kakor izvem, je državno pravdnistvo odredilo obdukcijo trupla pokojne Bizjakove, ki se bo vršila danes popoldne. Obdukcija bo pokazala, če je sum utemeljen.

Surov napad.

V nedeljo okrog polnoči se je vračal 25letni delavec Stanko Luznar, zaposlen pri železniški nabavljalni zadrugi, po Šmartinski cesti proti domu. Blizu Kolinske tovarne so stali na vogalu štirje moški, eden je pristopil in ga prosil, naj mu prižge cigareto. Luznar mu je rad ustregel, nenadoma so pa planili neznančevi tovariši nani, ga podrli na tla in ga začeli pretepati in psovati. Zabil je precejšnje poškodbe, poleg tega so mu pa napadalec popolnoma pokvarili krilni rog, tako da ima 1800 Din škode. Odnegli so mu tudi 100 Din vredno čepico. Policija napadalce zasleduje.

Razne tatvine.

Hlapcu Rudolfu Babniku, zaposlenemu pri Rajku Turku na Vidovdanski cesti 3, je nekdo v noči od nedelje na ponedeljek odnesel iz konjskega hleva dva suknjica in več drugih stvari v skupni vrednosti 400 Din. — Stavbnemu delovodji Jakobu Kalcu, delavcem in zidarjem Konradu Hoinjku, Josipu Mavriču, Josipu Doverju in Josipu Petrasu je nekdo iz barake v Pokopalski ulici odnesel več stvari v vrednosti 300 Din. — Mesarskemu mojstru Karlu Južničju je nekdo z Čahusovega nabrežja odpeljal 800 Din vreden ročnat voziček.

Dolg najkrajši govor

Pariška College de France je proslavila te dni 400 letnico svojega obstoja. Na banketu je omenil sedanji predsednik zavoda Josef Bedier podobno priliko, ko je imel svoj najkrajši govor, iz katerega je pa nastal slučajno najdaljši. To se je zgodilo na jubilejni svečanosti harvardске univerze. Predstavniki raznih univerz so imeli pozdravne govore in vsi udeleženci proslave so se dolgočasil, ker govorov ni hotelo biti konec. Take dolgočasne storije se ponavljajo po svetu dan za dnem. Tedaj je pa stopil k Bedieru predsednik oxfordске univerze viscount Bryce in mu dejal: »Pokažite gospodom kot Francoz, da znate govoriti kratko.« Bedier je bil baš na vrsti, da bi govoril.

Bedier je odgovoril: Stavim kolikor hočete, da bo moj govor med vsemi najkrajši. In res se je omejil na kratak pozdrav in na naštevaje slavnih učenjakov, dike in ponosa zavoda, ki ga je zastopal. Ko je pa izgovoril prvo ime raziskovalca Culiera, je trajalo ploskanje več minut. Ploskanje se je ponovilo tudi po Amperovem imenu. In potem so morali gosposke ploskati po vsakem imenu, ki ga je govornik izgovoril tako, da je minila dobra ura, predno je naštel Bedier vseh 30 imen, ki bi jih bil lahko izgovoril v dveh minutah, če bi mu ne bili ploskali. In tako je Bedier hočeš počes stavo izgubil.

Njeno stališče.

— Ali si povedal svoji ženi, da se boš moral pri izdatkih za gospodinjstvo omejiti, ker gredo kupčije slabo?
— Seveda sem ji.
— In kaj ti je odgovorila?
— Da moram nehati kaditi.

Dnevne vesti

— **Iz odvetniške službe.** Odvetnik v Ljubljani dr. Alojz Količ je umrl. Za začasnega prevzemnika pisarne je določen odvetnik v Ljubljani dr. Janko Zirovnik.

— **Konferenca poštinih direktorjev.** Kakor smo že poročali, je sklical prometni minister konferenco vseh oblastnih poštinih direktorjev, na kateri se bo razpravljalo o zboljšanju poštne - brzojavno telefonskega prometa. Prva seja je bila v nedeljo pod predsedstvom prometnega ministra. Posvetovanja bodo trajala več dni.

— **Turški promet pri nas narašča.** V nedeljo popoldne se je vršila v Beogradu glavna skupščina »Putnika«. Iz ravnotežnega poročila je razvidno, da je dosegel »Putnik« v preteklem poslovnem letu lepe uspehe. Turizem se je v naši državi zadnja leta zelo razvil, tujeve prihaja k nam vedno več in vse kaže, da bomo v tem pogledu še bolj napredovali. To je tem razveseljivejši pojav, ker v drugih državah turški promet nazaduje.

— **Švicarji se zanimajo za naše Primorje.** Neka švicarska finančna skupina se zelo zanima za zidanje hotelov na našem Primorju. V maju prisplo v Split njemu predstavnik, da se informirajo o možnosti zidanja hotelov v zvezi s turizmom. Najprej bi zgradili švicarji velik hotel v Splitu, pozneje pa tudi v drugih letoviščih.

— **Razpisana služba.** Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje mesto uradnega pripravnika s pravniško fakultetno izobrazbo pri kr. banski upravi dravske banovine v Ljubljani. Mesečna plača znaša 1800 Din s eventualno rodbinsko, draginski in obdobjem. Prosilci - pravniki, ki so položili z uspehom vse tri državne izpite, morajo vložiti prošnje najkasneje do 9. maja t. l.

— **Važno za vinogradnike.** Z namenom, da se uvedejo dobre vinogradne škroplilke in žveplalniki, bo oddala kraljevska banska uprava potom kmetijske družbe, skladišče Maribor, večje število subvencijskih Plavkov škroplil in Plavkovih nahrbtnih žveplalnikov kmetijskih organizacijam v vinorodnih krajih za polovično ceno. Celotna cena Plavkove škroplilke znaša 700 dinarjev, Plavkovega nahrbtnega žveplalnika pa 640 Din. S 5 Din kolikove prošnje je vložiti preko pristojnega sreskega načelstva najkasneje do 30. aprila t. l. kraljevske banske uprave dravske banovine, kmetijski oddelek v Ljubljani.

— **Zeleno precepljanje šmarnice.** Kr. banska uprava je izdala tale razglas o zelenem precepljanju šmarnice: Vinogradništvo dravske banovine trpi na svojem dobrem glasu radi šmarnice, ki se je močna razpasla med vojno in po vojni. Gospodarski interes banovine, kakor tudi zdravje naroda zanje, da se šmarnica iz vinogradnikov čim prej iztrebi. Da se to omogoči se priporoča precepliti šmarnice v zelenem stanju z dobri domačimi vrstami. Da se zeleno precepljanje šmarnice čim bolj razširi se bodo dale nagrade v znesku Din 0.50 za uspešno precepljen trs. V ta namen naj predloži vinogradniki, ki so precepili šmarnico v tekočem letu s plemenitimi sortami v izrazito vinogradnih položajih preko sreskega načelstva kraljevske banske uprave v Ljubljani nekolikovo prijavo števila trsov na katerih se je zeleno precepljanje posrečilo do 15. septembra 1931. Resničnost podatkov mora potrditi pristojni občinski urad z izjavo, da se je po svojem zastopniku na licu mesta prepričal, da je prijavi navedeno število uspešno precepljenih trsov odgovarjalo resnici. Nagrade se bodo izplačale do višine v to svrhu določene vsote. Po 30. septembru prijave se ne bodo upoštevale.

— **Rdeči križ v Prekmurju.** V nedeljo 19. t. m. se je vršila ustanovna skupščina krajevnega odbora Rdečega križa v Bogotini. Ob 20. uri se je zbralo kljub skrajno slabemu vremenu prav lepo število človekoljubov obojega spola v gostini Vogeli. Skupščino je otvoril g. Kutassi Evgen, pozdravil navzoče ter delegata občinskega odbora Rdečega križa g. Ivana Mahariča, ki je v daljšem govoru opisal pomen in namen RK. Navzoči so se zanimanjem sledili njegovemu predavanju in ga nagradili z burnim odobravanjem. Po sprejetju društvenih pravil je bil izvoljen soglasno za predsednika g. Otton Brelih, šolski upravitelj. Istotako soglasno je bil izvoljen upravni in nadzorstveni odbor. V upravni odbor so bili izvoljeni: Bertonec Terzija, Vogel Terzija, Bežjak Matija, Breznik Janko, Kutassi Evgen, Puhar Stefan, Savče Jožef, Šimen Jože, Vugrinec Stefan, v nadzorstvo pa: Horvat Stefan, Pintarič Janez, Pučko Stefan. Organizacija ima 41 rednih članov. V Prekmurju imamo sedaj pet krajevnih odborov RK: Beltinci, Bogotina, Dubrovnik, Dol. Lendava, Murska Sobota. Dobri Prekmurci so vneti za človekoljubno delovanje.

— **Oddaja zakupa kolodvorske restavracije na postaji Lašva** se bo vršila potom ofertalne licitacije 5. maja pri direkciji državnih železnic v Sarajevu. Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— **Moderno kopališče v Murski Soboti.** SK Mura namerava zgraditi v Murski Soboti moderno kopališče. V zvezi s tem se vrše vse priprave, obenem je pa Mura prošila za dovoljenje. Banska uprava je zahtevala predložitev načrtov. K zgradbi kopališča je tudi občina prispevala večjo vsoto.

— **Smrtna kosa.** Včeraj je umrl v Ljubljani železniški uradnik g. Ivan Gregorič. Pogreb bo jutri ob 15.30 izpred mrtvaške veže splošne bolnice. Blag mu spomin! Teško prizadeti rodbini iskreno sožalje!

— **Druga simultanka šahovskega mojstra Spielmana v Zagrebu.** V nedeljo zvečer je igral šahovski mojster Spielman drugo simultanko proti zagrebškimi šahistom. Nastopil je proti 27 igračem in je dobil 13 partij, 3 izgubil, 11 pa remiziral. Turnir je trajal 5 ur. Spielman odpušča v Banjalu-

ko, gostoval pa bo tudi v Sarajevu. Zavidoviču itd. Turneja bo zaključena sredi maja. 10. maja nastopi Spielmann v Rogaske Slatini, kjer se bo vršil mednarodni turnir.

— **Prepoved zahajanja v krčme.** Okrogno sodišče v Mariboru je prepovedalo čevljarju Gajserju Antonu iz Stogovca zahajanje v krčme za dobo 2 let. Vsakdo, ki bi zgoraj navedenemu vede postregel z opojno pijačo, bo po § 268 k. z. kaznovan.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bistvene izpremembe ni pričakovati, da se pa utegne vreme prehodno izboljšati. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in večinoma tudi deževno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 21.2, v Skoplju 7, v Sarajevu 15.1, v Splitu 11, v Zagrebu 10.4, v Mariboru 9.1, v Ljubljani 9. Davi je kazal barometer v Ljubljani 755.9 mm, temperatura je znašala 4.8.

— **Monstre proces v Subotici.** Včeraj se je začel v Subotici pravcati monstre proces proti bivši upravi Prvega jugoslovenskega pogrebnege združenja, ki je obtožena, da je okrog 500 članov oškodovala za 4 milijone Din. Na zatožni klopi sedi 24 uglednih Subotičanov in zaslišanih bo 414 oškodovancev. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1924 z namenom, da bi si člani v primeru smrti medsebojno pomagali. Uprava je pa sleparila kar na debelo. Iz obširne obtožnice je razvidno, da so obtoženci zavarovali bolne in hrome starčke v starosti 70, 80 in celo 89 let. Zavarovali so celo - mrtvece. Obtožnica navaja 230 sleparij. Razprava bo trajala najbrž tri tedne. Za izid vlada v Subotici veliko zanimanje. Vsa javnost pričakuje stroge obsodbe krivcev.

— **Razprava proti razbojniku Mediču.** Pred sodiščem v Šibeniku se je začela včeraj obravnava proti zloglasnemu dalmatinskemu hajduku Todoru Mediču, ki je bil strah in trepet vse Dalmacije. Medič je bil že obsojen na smrt, pozneje pa pomiloščen na dosmrtno ječo. Posrečilo se mu je po begniti iz zapore. Klatil se je po Dalmaciji in izvršil celo vrsto zločinov, med drugim ima na vesti tudi več umorov. Državno pravdnitvo ga je obtožilo 16 zločinov. Medič je v sodni dvorani vklejen, čuva ga pet otročnikov. To je bilo potrebno, ker je razbojnik znan kot velik nasilnež. Razprava bo trajala več dni. Državni pravdnik zahteva smrtno obsodbo.

— **Smrtna nesreča.** V Sv. Margareti pri Čakovcu se je pripetila včeraj težka nesreča, katere žrtev je postal voznik Vid Janežič. Padel je z voza naravnost na glavo na betonska tla in obležal mrtve.

— **Samomor starega pijančka.** Včeraj je v Karlovcu skočil v Kolpo 72-letni Andrija Svržević in utonil. Pokojini je bil notoričen pijanec, živel je pa tudi v veliki bedi. Njegovo truplo so že potegnili iz vode.

— **Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Kaj je
NANETA?

ODGOVOR JUTRI NA TEM MESTU!

Iz Ljubljane

— **Lj. Seja občinske uprave.** V četrtek 30. t. m. ob 17. bo v mestni dvorani redna javna seja občinske uprave ljubljanske. Na dnevnem redu so navedena predsedstva in poročila odsekov. Referent finančnega odseka bo poročal o prodaji palače Delavske zbornice na Miklošičevi cesti, o Jakopičevem paviljonu, o prošnji za odkup parcele ob Linhartovi ulici, o prošnji za nakup zemljišča Ignacija Zajca v Zelini jami, o prispevku za zgradbo šolske poliklinike, o prošnji ruskega Rdečega križa glede brezplačne prepušitve zemljišča v Kolesarji ter o raznih pritožbah. Poročila gradbenega odseka se nanašajo na uporabno dovoljenje za prizidek hladilnice pri mestni klavnicni, na razširitev Verovškevo ulice, na gradbeni program za tekoče leto, na načrte nove zgradbe dohodarstvenega urada, pritožbo proti regulaciji Dunajske ceste, obračunsko poročilo Ljubljanskega gradu itd. Občinski odbornik Ivan Dachs je vložil samostojen predlog o nujni popravili trotoarja na Karlovski cesti. Javni bo sledila tajna seja.

— **Lj. Himen.** Včeraj sta se poročila v cerkvi Marjinega Oznanenja gđ. Slavka Kocijančič iz Ljubljane z g. Vinkom Pircem, tovarnarjem iz Lipnice. Čestitamo!

— **Lj. Kable** za napajanje tramvajskega elektrovida bodo položili ta teden. Včeraj so začeli loppati jarek za kabel na Bleiweisovi cesti od podstacije ter so ga izklopili do Gosposvetske ceste, kjer bodo kable zvezani z elektrovidom. Skupno bodo položili okoli 4000 m kablov in sicer od postacije do Gosposvetske ceste 3 kable v dolžini približno 1200 m, 6 kablov pa po Puharjevi in Gajevi ulici in Dunajski cesti do pošte.

— **Lj. V glavnem tivoliskem drevedoru** betonirajo te dni temelje za kandelabre električnih svetilk. Včeraj so tudi pričeli z raznimi regulacijskimi deli na tej strani železnice, ob Trubarjevem parku. Kot znano, bo drevedor po regulaciji znatno razširjen, zato ga bodo razširili daleč na prazno zemljišče na levi strani Trubarjevega parka, približno 10 m, v to svrhu zdaj tam planirajo teren.

— **Lj. Mestna zastaviljalnica** bo imela redni dražbi za v septembru 1930 zastavljene dragocenosti (zlatino, srebrnino in dragocenosti) dne 6. maja, za ofekte (perilo, stroji itd.) pa 12. maja 1931, vsakokrat ob 15. uri v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 15.

— **Lj. Pevkam** in pevcom ljubljanskega Zvona! V sredo zvečer skupna vaja. Naj prav miče ne manjka! Smo pred nastopom! — O d o r.

— **Lj. Čajanka na Taboru.** Dne 26. t. m. ob 16. uri se bo vršila akademija sokolske dece na Taboru. Na akademiji nastopajo naši najmlajši Sokolci, da pokažejo česa so se naučili in koliko so jim koristile vaje v sokolski telovadnici v zimskem času. V kolikor smo poučeni, bo vzpored akademije zelo pester in bo obsegal poleg novih rajalnih nastopov in vaj, tudi recitacije in prizore. Po nastopih streže Sokol svojo dečo in vse navzoče na čajanki, ki bo nekako slovesen zaključek sokolskega dela v telovadnicah ter začetek krepitev telesa in gojitve duha na prostem. Sokol na Taboru upravičeno pričakuje, da bodo posetili prireditelje neke starši nastopajočih dece, temveč vsi, ki jim je razvoj naše dece pri srcu.

— **Lj. Pri koncertu »Kola jugoslovenskih sester«**, ki se bo vršil v proslavo 10letnega obstoja društva v soboto 25. t. m. ob 20. v dvorani hotela Union, sodehujejo iz priznanosti pevski zbor »Grafika« in slovenski pevski kvintet, kar je pri včerajšnji objavi izostalo.

Iz Celja

— **c. Drevi ob 20. bo v celjskem Mestnem gledališču** predstava Leonida Andrejeva »Mladoletje« (»Dnevi našega življenja«), ki ga uprizore člani ljubljanske drame. Vstopnice se dobe do 18. v knjigarni Gorčar & Leskovšek na Kralja Petra cesti, zvečer pred predstavo pa pri gledališki blagajni. Vsak naj si vstopnice nabavi, če le mogoče, že v predprodaji.

— **c. Še danes obnovite svoje srečke,** ker boste sicer prepozni in ne boste mogli sodelovati v zadnjem milijonskem V. razredu. Zrebanje se prične v petek 24. aprila in bo trajalo do 20. maja.

— **c. Izgubljeno in najdeno.** Avtoizvošček Anton Lednik je izgubil pred dnevi na cesti med Celjem in Soštanjem z zadnje strani avtomobila 150 Din vredno svetilko in pa novo evidenčno tablico, ki ima številko 2-840. — V mestu je bila najdena usnjata aktovka z dvema praznima steklenicama in parom starih čevljev. — V Trubarjevi ulici je bila pred kakimi tremi meseci najdena browning - pištola. Najdene predmete naj lastniki dvignejo pri celjski mestni policiji.

— **c. Posnemanja in hvalevredno dejanje.** Kakor o božiču, tako sta tudi o veliki noči ravnatelji celjske Cinkarne d. d. g. Lazarevič in njegova ga. soproga obdarovala 13 revnih otrok iz delavskih celjskih predmestij z obleko in obutvijo.

— **c. Nova trgovina.** V Kamencah 19, občina Braslovce, namerava odpreti ga. Marija Čilenškova novo trgovino z mešanim blagom. Komisijska poizvedba in obravnava se bosta vršili v torek 28. aprila ob 15.30 na licu mesta.

— **c. Razglas.** V smislu čl. 57 zakona o zatiranju kužnih bolezni se odreja za območje celjskega mesta pasji kontumac z nastopnimi določili: 1.) Vsi psi, ki niso pri hišah varno priklenjeni, morajo biti opremljeni z dobrim, grizenje izključujočim nagobčnikom ali pa jih mora voditi odrasla, dovolj krepka oseba na močni kovinski vrvi. Mačke je držati v hišah, prosto okrog begajoče se bodo polovice in uničile. 2.) Prepovedano je za čas kontumace brez dovoljenja mestnega načelstva prestavljati pse v druge kraje, ki niso podvrženi pasjemu priporu. 3.) Določba § 19 cestno-police, reda za mesto Celje, glasom katere je zabranjeno jemati pse v javne lokale (gostilne, kavarne itd.) in kopališča, velja za čas kontumace tudi za trgovine in obrtne lokale. Po določilih sub. 11 morajo biti psi zavarovani tudi v odprtih t. i. pristopnih vrtovih, dvoriščih, stopniščih, hišnih vezah. 4.) Vsak slučaj sumljivega obolenja psov oz. mačk je nemudoma javiti mestnemu načelstvu. Obolenje živali se morajo do nadaljne odredbe varno zapreti. 5.) Konjač ima nalog, da vrši redne obhode po mestu in da polovi in uniči vse pse, ki jih zaloti nezadostno zavarovane ter vse prostokrog begajoče mačke. Reklamacije radi polovljenih psov se ne bodo niti sprejemale, niti uvaževale. Prestopki te naredbe, ki je veljavna s 15. aprilom, se bodo kaznovali v smislu čl. 111 uvodoma navedenega zakona. Mestno načelstvo Celje.

— **c. Računski zaključki** mestne občine in njenih podjetij za upravno leto 1930. so na vpogled pri mestnem računovodstvu ob uradnih urah od 18. do 27. t. m. V tem času se lahko vlagajo pri mestnem načelstvu opozoritve ali pa pritožbe proti računskim zaključkom.

Kdo je
NANETA?

ODGOVOR JUTRI NA TEM MESTU!

Odrejena operacija

Civilno sodišče v Los Angelesu je odredilo, da se mora dati Adolf Roome operirati, da se ustavi njegova prenetljiva rast. Fant je star komaj 14 let, pa meri že 180 cm in tehta 90 kg. Pobudo za operacijo je dal njegov oče, ki je po poklicu zdravnik. Deček in njegova mati, ki se je dala lani ločiti, pa odločno odklanjata vsako misel na operacijo. Fant pravi, da se operacije boji, ker bi utegnila slabo vplivati na njegove možgane. Pravi, da bo raje velikan, kakor idijot.

Toda vsi ugovori in protesti ne bodo nič pomagali. Sodišče je priznalo očetovo avtoriteto tem bolj, ker je strokovnjak in ve, ali bo operacija sinu koristila ali škodovala. Fant se bo moral ukomiti, operirati ga bodo, da postane človek normalne postave.

Ali si že član Vodnikov družbe?

To so popolnoma
nepotrebne
skrbi...

Kadar se zgodaj spomladi trenutno solnce smehlja z jasnega neba, a potem se zopet nepričakovano ulije ledena ploha, tedaj se bojite za Vašo nežno kožo. Ali to so prav nepotrebne skrbi! Elida Creme de chaque heure varuje in neguje Vašo kožo in pokrije obraz in roke s povsem fino skoraj nevidljivo kopreno. Potem naj bo zunaj še tako nestanovitno vreme — Vaša koža ostane nedotaknjena, vedno enako plemenita in nežna — kajti Elida Creme de chaque heure jo varuje in neguje.

ELIDA
CREME DE CHAQUE HEURE

Ita Rina — Tamara Djordjević

V nedeljo se je naša filmska igralka v Beogradu poročila z inženjerjem Djordjevićem

Tako, zdaj je naša Ita ali Ida gospa in se imenuje Tamara. Tam doli v prestolnem Beogradu so zapisali v register, da se je poročila z beograjskim inženjerjem Milo- dragom Djordjevićem. Poroka domače filmske zvezde ni šala celo za Beograd ne, kjer niso tako zaspali, kakor smo pri nas. Vse Beograd je bil na nogah, ko je stopila naša Ida s svojim izvoljencom pred oltar. Poročila se je v nedeljo zjutraj v vaze- senski cerkvi. Poročila sta ju sorodniki

začeli svatje, ki jih ni bilo mnogo. Poleg najobžganih sorodnikov so spremljali nevesto in ženina samo sorodniki in najintimnejši prijatelji. Ida ni hotela, da bi bila njena poroka preveč pompozna. Med svatji so bili tudi imenitni gospodje, tako general Brašič, odvetnik Stojanović, veselečički profesor Todorović, polkovnik Pajević ing. Pajević, vsi s soprogami.

Fotograf so od vseh strani navalili na svatovsko povorko in radi bi bili prodrli celo v cerkev, ki je bila svedca nabitosti polna. Ženin in nevesta sta stopila pred oltar, za njima sta stala ravnatelj sladkorne to- varne Radomir Nestorović in tajnik našega konzulata v Berlinu Topalović. In Ita Rina je zaključila svojo kariero na način, ki ji ga mnoga dekleta zavidajo. Svojemuo izvo- ljencu na ljubo se je odrekla filmu in slavi, da postane dobra žena in morda tudi skrb- na mati. Saj je že pred dvema letoma de- jala, da je po njenem mnenju ljubezen nekaj, o čemer se ne da govoriti. Ljubezen je zadeva čustva, ki je pri vsakem človeku individualno in zato se pojavlja pri vsa- kem v drugačni obliki. Ljubezen je treba občutiti in odveč bi bilo govoriti o nji.

Tudi pri povratku iz cerkve je množica navdušeno pozdravljala. Odsšla sta k foto- grafu, potem pa na možev dom, k direk- torju radiopostaje Djordjeviću. Doma sta se pripravila na pot. Ita Rina je oblekla modro obleko, najnovejši pariški model. Na moževem domu je bil pripravljen za sorodnike in intimne prijatelje skromen obed. Čez dve uri sta se mlada zakonca odpeljala v Vrnjačko banjo.

Bat'a na Madžarskem

Madžarski tisk, posebno naciona- listični, se že več vedno neprestano bavi z ustanovitvijo podružnice zna- nega industrijskega velepodjetja To- maža Bat'a na Madžarskem. Pogajanja z madžarsko vlado so bila te dni uspešno zaključena. Bat'a je sklenil kupiti bivše tovarne za stroje in va- gončke delniške družbe Ganz Danu- bius v Kistarcsi, 20 km od Budimpe- šte. Nova tovarna za čevlje bo zapo- slovala v začetku 5000 delavcev. Bat'a bi rad dobil od madžarske vlade dovo- ljenje, da bi smel stalno zaposlovati v svoji novi tovarni 200 češkoslovaških kvalificiranih delavcev, v prvih treh mesecih pa še 300 čeških delavcev, da bi spravili tovarno v obrat.

Prebivalstvo Kistarce, ki šteje okrog 3000 duš, je navdušeno za novo tovarno, ker so ljudje že več mesecev po večini brez dela. Omenjena delniška družba zahteva za svoja poslopja in zemljišče 1.600.000 pengö. Del madžar- skega tiska pozdravlja načrte podjet- nega češkega veleindustrijalca, ker pomenijo znatno nazadovanje brezpo- selnosti v okolici Budimpešte, obenem pa pocenitev čevljev na Madžarskem. Nacionalistični tisk je pa ogorčen in je pritiskal na vlado, naj Bat'i ne do- voli ustanoviti na Madžarskem tovar- ne.

proti Pera Milojević in Dragotin Dimitri- jević. Ita Rina je prestopila nedavno v pravoslavno vero in po pravoslavni obredih se je dala kr- stiti v Berlinu, kjer je dobila rusko ime Tamara.

Ze na vse zgodaj zjutraj se je pred vazezensko cerkvijo trlo radovednežev, posebno mladine. Svede je bila tudi cer- kev že davno pred poroko polna. Celu na ograjo in bližnje drevje so splezali najpod- jetnejši radovedneži. Sveta je bilo toliko, da se ni bilo mogoče preminiti skozi množi- co. Vse je nestrno pričakovalo, kdaj se pojavita ženin in nevesta. Ze so začeli naj- bolj nestrni dvomiti, da ju sploh ne bo in da so zaman tako zgodaj vstali, češ, da se poročita v drugi cerkvi. Fotografji so mo- rali paziti, da jim ljudje niso polomili apa- ratov. Množica avtomobilov je čakala, da pohiti na drugo stran mesta, če bi se iz- kazalo, da se poroči Ita v Rakovici. Niti prota sam ni točno vedel, ali se poročita mlada baš v vazezenski cerkvi. Čakal je od ranega jutra, da ga telefonično obveste o presenečenju. In malo je manjkalo, da presenečenja res ni bilo. Protin kolega se je namreč pošalil in ga telefonično pova- bil na listino poroko v Rakovici.

Končno se je pa le približala cela pro- cesija avtomobilov. V množici je završalo. Avtomobili so se ustavili, vrata prvega so se odprla.

V hermelinovem plašču in beli poročni obleki iz bruseljskih čipk, z zastrtim obrazom, z vencem iz pomarančnega cvet- ja na glavi in radostnim smehljajem na obrazu je nevesta izstopila iz avtomobila.

»Živela Ita Rina!« je zadonelo od vseh strani. Nevesta se je vsa srečna zahvalje- vala za navdušene pozdrave. Izstopati so

Zane Grey:

Skrivnostni jezdec

Roman.

— Hallo, Wils! — je odgovorila počasi. — Oh, nič se ne bojte zame, sama najdem pot na varno.

— Nekaj divjih, srditih bikov je v tej čredi. Če pridrvi le eden tu mimo, vam bo Pronto hočeš nočes dovolil, da se vrnete domov peš. Ta mustang sovraži govedo. Je pa samo na pol ukročen, kakor veste.

— Pozabila sem, da gonite danes živino v dolino, — je odgovorila in pogledala v stran. Kratka pavza — dekletu se je zdelo dolga.

— In kaj je vas prignalo sem? — je vprašal radovedno.

— Columbie sem hotela trgati. Tukajle jih imam nekaj. — Ponudila mu je šopek nihajočih cvetic. — Vzemite eno... So vam všeč?

— Da. Columbine imam rad. — Njegove srepe rjave oči so postale temne, mehke. — To je roža Colorada.

— In moje ime.

— No vidite, ali si morete misliti lepše ime? Velika je vaša postava, glavno nosite pokonci in ponosno, vaša koža je bela, vaše oči modre. Ne modrina podleska, temveč modrina Columbin — in vi postanete rdeči ko makov cvet, če se razjezite.

— Pokon! To je nekaj povsem novega, Wilson.

Danes se mi zdite izpremenjeni. — Saj tudi sem. Pogledala je čez dolino za zahajajočim solncem in lahna rdečica je izginila z njenih lic.

— Nobene pravice nimam nositi glavo pokonci in ponosno. Nihče ne ve, kdo sem in od kod prihajam.

— Kakor da bi bilo to važno! — je vzdihnil.

— Belbouds ni moj oče. Našli so me v gozdu — sirota, najdenka sem. — Vaša zgodba mi je znana že več let, Columbine, — je odgovoril zamišljeno.

— Ves svet jo pozna. Stari Bill bi ne bil smel tako dolgo molčati. Toda nikar si preveč ne belite glave s tem, Ah, poznam mnogo sirot, ki jih je zadelo mnogo hujša usoda kakor vas.

— Ne razumete me. Bila sem srečna. Nikoli nisem hrepenela po drugih ljudeh — morda čisto po materi. Samo...

— Česa ne razumem?

— Nisem vam povedala vsega. — Ne? Nadaljujte torej, — je dejal počasi.

Takoj je spoznala, kaj pomeni oklevanje in mučna negotovost, ki je težila njene misli. Sli je za to, kaj poreče Wilson o nameravani poroki z Jackom Belboudsom. In vendar si ni znala razlagati, zakaj jo je navdajalo to razmišljanje s tako mučno negotovostjo in zadregom, ki jo je le z največjo težavo skrivala. In v svoje ogorčenje je morala ugotoviti, da se je strahopetno umaknila njegovemu direktnemu vprašanju po drugi novici.

— Jack Belbouds se vrne drevi ali jutri zjutraj domov, — je dejala. In v pričakovanju cowboyevega odgovora se je zagledala v gorske grebene, ki so obdajali na eni strani Old White. Toda

odgovora ni bilo. Njegov molk jo je prisilil, da se je obrnila. Cowboyev obraz se je bil neopazno izpremenil; postal je bil mračnejši; lahna rdečica je bila spreletela bronasto kožo; in ko ga je Columbine še opazovala, se je ločila njegova spodnja ustnica od zob. Njegov pogled je obstal na vrvi, ki jo je počasi zvil v kolač. Kar se je ozrl na Columbine in oči so se mu srdito zaiskrile, tako, da je zadržala.

— Ze več mesecev čakam tega prepirljivca, — je dejal osorno.

— Kaj nista bila nikoli prijatelja? — je vprašala Columbine počasi. Tega sploh ni hotela vprašati, toda misel ji je kar sama ušla na jezik.

— Mislim da ne!

— Od kar sta si bila skočila v las — dolgo je že tega...

Roka se mu je kar sama stisnila v pest, pri tem je pa odvil laso.

— Od kar sem ga pošteno premikastil — nikar ne pozabite tega, — se je prekinil Wilson. Rdečica je bila izginila iz njegove rjave kože.

— Da, seveda, — je dejala Columbine. — Spominjam se. In Jack vas od takrat sovraži.

— Kar naj me, prava reč.

— Wils, še nikoli niste tako govorili — tako ostro in zaničljivo.

— Kaj hočemo, je že tako, da nisem človek, ki opraviša za hrbtom. Pa tudi na usta se nisem padel...

Stavka ni končal in njegov zmisel je ostal zagoneten. Columbine se je zdelo, da Wils ni več prejšnji. Bila je v zadregi. Ze opetovano mu je vse zapala. Tu je pa stala pred izredno zamotanim položajem — zelo rada bi mu bila vse povedala, pa se je bala — v njegovih zaničljivih besedah o Jacku je našla nerazumljivo zadoščanje. Zdelo se ji je, da je Wilsonovo prijateljstvo dražje nego je mislila in da se ji hoče zdaj nenadoma izmuzniti, ne da bi vedela, kje tiči pravi vzrok.

— Tako dobra prijateljstva sva bila — tako dobra tovariša, — je dejala Columbine vsa razvneto.

— Kdo? — je vprašal in jo začudeno pogledal.

— Kdo neki — vi in jaz.

— Oh! — Njegov glas je bil mehkejši, toda v njegovem pogledu je še vedno ležalo nekaj odprnega, trdega.

— Kaj hočete reči s tem?

— Oklevala je. — Wilson, zakaj ste se zadnje čase tako zelo izpremenili? — je vprašala očitačo.

— Kakšen pomen ima zdaj še govoriti o tem? — je odgovoril z vprašanjem. Njegov odgovor jo je navdal s slutnjo, da ga je res izgubila. Živela je v sanjah, on pa v realnosti. Zdal pa ni mogla mučiti svojih sanj. Bila je kakor otrok, ki se namah postara. Čudno, že davno pozabljeno hrepenenje po materi je prešinjalo njeno srce liki mogočen val. Rada bi bila imela človeka, ki bi jo ljubil, človeka, na katerega bi se lahko naslonila, človeka, ki bi ji stal ob strani zdaj, ko je trkala na vrata njene mladosti tako težka preizkušnja.

— Morda je slabo zame — toda govorite ne glede na to, — je dejala končno in bil je odgovor zrelejši, starejši žene, ki je pred piko uro še ni bilo.

Ali ste že naročeni na „ŽIVLJENJE IN SVET“?

Dvojna narava düsseldorfskega vampirja**Kaj pravi o Kürtenu preiskovalni sodnik dr. Hertel — Svojo ženo je Kürten spoštoval, ljubil je pa ni**

Včeraj se je obravnava proti düsseldorfskemu vampirju nadaljevala. Med pričami, ki so bile zaslišane včeraj v začetku obravnave, so bili Kürtenov oče, dva brata in sestra. Kot prva priča je bil zaslišan

preiskovalni sodnik dr. Hertel.

Svoje izpovedbe je pričel z izjavo, da se ne bo pečal z obtoženčev osebno, temveč s psihologijo njegovih izpovedb. Med obravnavo je Kürten ponovil svoje priznanje in izjavil, da se svojih grozodejstev globoko kesa. Preiskava je pokazala, da so vse njegove navedbe točne. Po mnenju preiskovalnega sodnika je pa priznanje važno šele, če se zdi sodniku verjetno. In javnost se je vpraševala, če je sploh mogoče, da zakrivi človek taka grozodejstva odnosno če more stori to pri zdravi pameti in svoje zločine priznati.

Dr. Hertel je imel mučen občutek, da se Kürtenove navedbe verjetne, do čim je prvotno domneval, da Kürten ni düsseldorfski morilec ali pa da ni normalen. Kmalu se je pa prepričal, da je Kürten duševno zdrav in vprašal se je, če sploh more biti tak vampir. Kmalu je spoznal, da so Kürtenove izpovedbe na policiji v bistvu točne in da so samo nekoliko pretirane. Nastalo je vprašanje, zakaj je Kürten svoje zločine sploh priznal. Svoji ženi jih je priznal le z velikim obotavljanjem. Njegovo razmerje do žene kaže

tipične znake dvojnega življenja.

Z neprestanim zakonolomstvom je deloma prikrival svoje strahotne zločine. Napram svoji ženi je kazal presenetljivo spoštovanje njenih moralnih nazorov. Iz lastnih zablod se je bila povzpela njegova žena do npravnstvene čistosti, ki je prisilila celo vampirja do spoštovanja. Na spoštovanju je temeljilo njegovo razmerje do žene, ne pa na ljubezni. Njegovo nagnjenje do žene se da morda razlagati iz njegovega obupa, da ni mogel krotiti svojih nagonov odnosno da je tako globoko padel. Od tod tudi strah, da ne bi dobila vpogleda v njegovo duševno življenje. Kürtena je vodil notranji nagon, ki je bil postal že vsemogočen. Dr. Hertel je naglašal,

da je Kürten popolnoma zdrav.

Opozarjal je na njegovo dvojno naravo. Na eni strani je podedoval nagnjenje k zločinstvu, na drugi strani pa močno razvit čut za lepoto. To se sliši neverjetno, toda preiskovalni sodnik je to na podlagi dolgih pogovorov s Kürtenom točno ugotovil. Kürten je bil med zasliševanjem, ko je svoje zločine priznal, pod vplivom močne duševne depresije in morda je tudi slutil, da se je ura plačila za njegova grozodejstva približala. Obšla ga je nekakšna strast do priznanja in v tem si je marsikaj izmislil. V juliju ga je preiskovalni sodnik konfrontiral z njego-

vo ženo in vpričo nje

je prekal svojo priznanje.

Popoldne mu je pa morilec dejal, da obžaluje prekal, da bi pa ne bil mogel gledati, kako njegova žena trpi; zato ji je dejal, da on ni düsseldorfski morilec. Neznosna duševna napetost, ki jo je čutil tudi preiskovalni sodnik, je morala najti ventil.

Potem je pa vzdržal ta prekal dva meseca tudi napram preiskovalnemu sodniku in je končno priznal samo ne kaj posilstev in poizgov. Ščasoma se je pa preiskovalnemu sodniku posrečilo spraviti obtoženca v defenzivo. Sledili so meseci srdite, napete borbe

z izredno inteligentnim in bistroumno obtožencem,

ki je razvijal pri tem take duševne sile, da je bila misel na duševno bolezen izključena. Med preiskovalnim sodnikom in obtožencem se je razvilo nekakšno medsebojno zaupanje. V avguštu sta bila končno tako daleč, da je postajalo Kürtenu vedno bolj neprijetno, da je moral sodnik zapisovati v protokol lažne izjave. Končno se je odločil za novo priznanje. Sodnik ni prav nič pritiskal nanj, priznanje je bilo popolnoma prostovoljno. V čast je treba šteti vampirju, da se je uklo- nil sili, pravici in veličini pravnega čuta.

Končno je prešel preiskovalni sodnik na Kürtenov maščevalni motiv. Kürten mu je pravil, da je prišel na svoje ideje po čitanju Lombrosa. Mnogo sta govorila o prevdaru in naklepu. Končno mu je priznal, da so bili umori in poskušeni umori premišljeni. Kürtenovo kesanje je bilo tako veliko, da se je vpraševal,

če eno življenje sploh zadostuje za pokoro.

V dobro mu je treba šteti, da je kazal vse znake poboljšanja in da je čutil, da zanj ni odpuščanja. Preiskovalni sodnik mu je svetoval, naj govori z zdravniki docela odkrito. Posledica njegovega razgovora s psihijatri je bil dvom, če njegov sadizem ne izključuje svobodne volje.

Sodni svetnik dr. Koch je izjavil, da je govoril s Kürtenom na policijskem ravateljstvu in da mu je vampir dejal, naj si izvedenci z njim nikar ne belijo glave, češ,

da pri izvršitvi smrtne kazni ne bo trčil z ocesom.

Priča ga. Gundlack je izjavila, da je Kürten grozil nji in njeni hčerki. S 16 leti je bil tak, kakršen je sedaj.

Potem je bila javnost za nekaj časa izključena in ko se je zopet nadaljevala javna obravnava, je bil zaslišan izvedenec prof. dr. Berg iz Düsseldorfa. Izjavil je, da je v Kürtenovem značaju neka nejasnost, ki se da pojasniti s težko dedno obremenjenostjo. Temu

se pridružuje še močno kriminalno nagnjenje, duševna zaostalost, sadizem in pretirana težnja po popularnosti. Merodajno je vprašanje, ali se da dokazati premišljeno ravnanje pred zločini in po njih. Opazovanje je pokazalo, da splošnih duševnih motenj pri Kürtenu ni. Da je ravnal po točno zasnovanem načrtu, priča dejstvo, da je iskal svoje žrtve samo ob času, ko njegove žene ni bilo doma ali pa ob praznikih.

V Kürtenovi navzočnosti je bil postel zaslišan njegov 71 letni oče. Pravil je, da je fanta pretepal, če je zaslužil. Vedel je za njegova vsakdanja tolovajstva, ni mu pa bilo znano, da ima na vesti umore svojih tovarišev. Mati ga je razvajala. V tajni obravnavi so bili zaslišani Kürtenova brata in sestra, ki so se pa odrekli pričevanju. Neka priča je izpovedala, da je zahajal Kürten kot deček zelo rad v panoptikum in se zanimal zlasti za

slike zločincev in zločinov.

Priča Pelzer, ki je poznala Kürtena tudi kot dečka, je izjavila, da se ji je zdelo njegovo vedenje večkrat zelo čudno. Brez pravega povoda je začel večkrat besneti in na ustih so se mu pojavile pene. Priča Hoffmann je imela kot mlado dekle s Kürtenom ljubavno razmerje. Pravila je, da je potegnil Kürten nekoč iz predala nenadoma

kladivo in jo hotel udariti.

Sele ko je začela klicati na pomoč, si je premislil. Tudi ta priča je izpovedala, da je Kürten večkrat pobesnel, potem je pa zopet postal najboljši človek.

Brezposelni vladar

Take prikazni so redke in menda je mož, ki ga omenimo tu, edinstven na svetu. V mislih nimamo kralja, ki je pravkar odstopil, temveč nekega drugega vladarja mnogo manjše države. Ameriški listi poročajo o brezposelnem vladarju, ki je še nedavno vladal na otoku Wudu blizu Haiti. Vladar, ki je moral zapustiti svojo eksotično državo, je ameriški mornar Faustino Wirgus. Mož je bil več let poročen s kraljico otoka tako, da je bil sovladar njene države.

Ko se je Wirgus pred leti izkrcal na otoku, je kraljica izjavila, da je spoznala v njem svojega pokojnega moža, kar je njenim podložnikom zadostovalo, da so priznali ameriškega mornarja za svojega vladarja. Sedaj je pa kraljica umrla in niti haitška niti ameriška vlada nista hoteli priznati Wirgusa za gospodarja otoka Wudu. Bivšemu mornarju torej ni preostajalo drugega, nego vrniti se v Pensilvanijo, od koder je doma. Pa tudi tam se mu ne godi dobro, ker ne more dobiti službe. Tako je začel bivši vladar eksotičnega otoka med brezposelne.

Kočljivo vprašanje.

— Kaj so predniki? — vpraša Mihec papana.

— To ti najlažje pojasnim na primeru. Jaz in tvoj ded sva tvoja prednika.

— Zakaj se pa potem takem nekateri ljudje bahajo s svojimi predniki?

Razpis
MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA razpisuje
mesto volonterja

(moško moč). Zahteva se: jugoslov. državljanstvo, neoporečno življenje, dosluženi kaderski rok, dokazilo o zdravstvenem stanju, dokazilo o uspešno dovršeni srednji šoli, odnosno trgovski akademiji z maturo.

Po zadovoljivem poskusnem službovanju postane volonter hran. praktikant, pozneje pa uradnik.

Nekolekovane, lastnoročno pisane prošnje z dokazili je nasloviti pisмено na ravateljstvo Mestne hranilnice Ljubljanske do 6. maja 1931.

5782 RAVNATELJSTVO.

Lovske puške

floberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lov-ske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER puškar.**Ljubljana. Kongresni trg št. 9****Lep 4 letni konj in gig**

z vso opremo naprodaj. Kupci si lahko ogledajo danes 21. IV. od 4.—7. ure pri „Levu“, Gosposvetska cesta, dvorišče.

Grandiozni velealpski film, katerega

občuduje ves svet!

LOUIS TRENKER**Sin planin**

Predstave ob 4., 7. in 9. uri

Krasen dopolnilni spored!

Telefon 2124.

Elitni kino Matica**Poceni in vendar najboljša je SEVERJEVA OTOMANA**

z 32 peresi v sedežu in 4 v zgljavju; velikost 185 x 75

Cena Din 550.— do 850.—, po izbiri preobleke. — Zahtevajte vzorce!

Najboljši material!

RUDOLF SEVER, LJUBLJANA,

Marija trg št. 2.

URE ZA BIRMO

nudi najceneje

IVAN PAKI,
LJUBLJANA, Pred škofijo 15.
1345

ZA TORBARSKO STROKO

se išče izkušen pomočnik, prvovrstna moč, vajen s stroji. Nastop v najkrajšem času. Ponudbe na: Iv. Kravos, torbarska delavnica, Maribor, Aleksandrova cesta. 1362

NEKADILEC

postaneš, ako kupiš tozadevno metodo za 3 Din v Narodni knjigarni. 1394

DOBRE IDEJE

značijo denar. — Pojasnijo 5 Din znamka. — Sapere, Straža, Drav. banovina. 1394

PISARNIŠKA MOČ,

trgovsko izobražen, spreten računar, za popoldanske ure, išče službe. — Ponudbe na uprav. Slov. Naroda. 1390

TRGOVSKI POMOČNIK

19 let star, več serviranja v manufakturi, usnarski in železniški stroki, zmožen slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika, želi za takoj službo v večji trgovini na deželi, ob nizki začetni plači. Cenj. ponudbe prosj. na naslov: Lavoslav Cvetko, Podčetrtek. 1393

BUKOVA DRVA

TRBOVELJSKI

PREMOG

pri št.

„KURIVO“

LJUBLJANA, Dunaj-

ska cesta št. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

FRIZERJA ali FRIZERKO

prvovrstno moč, proti dobri plači sprejme takoj frizerski salon Zajmović, Kos. Mitrovica. 1392

BUKOV LES

prvovrsten, kupimo vsako količino franko Zagreb. Ponudbe z navedbo cene na naslov: „Merkur“, otpremniško i trgovačko k. d., Zagreb, Trg Burze 1. 1391

NA LJUBLJANICI

se čolni že izposojujejo. Dobi ga lahko vsakdo v čolnarni na Trnovskem pristanu. 1463

Vsa plesarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ

družba z o. z.

pleskarstvo in soboslikarstvo Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

MILJONSKI ŠALJIVI SLAGER

imam za prodaja na velesejmu. Potrebno 50000 Din. Krasen za-služek. Osebnost sodelovanje pogoj. Pojasnila danes popoldne in jutri dopoldne v kavarni »Prešeren«. 1363

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da je naš predobri soprog, oče, stari oče, tast, zet in pastorek, gospod

Ivan Gregorič

železniški uradnik

danes ob ¼6. uri zjutraj v 62. letu starosti po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Bogu preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 22. aprila 1931 ob ¼4. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana - Srednja vas - Vrhnika, 20. aprila 1931.

Žalujejo rodbine: Gregorič, Goli, Osana in ostalo sorodstvo.

»-1211 pogrebni zavod občine Ljubljana